

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 17 oktober 2013*

”Begäran om förhandsavgörande — Område med frihet, säkerhet och rättvisa — Biometriskt pass — Fingeravtryck — Förordning (EG) nr 2252/2004 — Artikel 1.2 — Giltighet — Rättslig grund — Antagningsförfarande — Artiklarna 7 och 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna — Rätt till respekt för privatlivet — Rätt till skydd för personuppgifter — Proportionalitet”

I mål C-291/12,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Verwaltungsgericht Gelsenkirchen (Tyskland) genom beslut av den 15 maj 2012, som inkom till domstolen den 12 juni 2012, i målet

Michael Schwarz

mot

Stadt Bochum,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden L. Bay Larsen samt domarna M. Safjan, J. Malenovský (referent), U. Löhmus och A. Prechal,

generaladvokat: P. Mengozzi,

justitiesekreterare: handläggaren K. Malacek,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 13 mars 2013,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Michael Schwarz själv och W. Nešković, Rechtsanwalt,
- Stadt Bochum, genom S. Sondermann, i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom T. Henze och A. Wiedmann, båda i egenskap av ombud,
- Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

— Europaparlamentet, genom U. Rösslein och P. Schonard, båda i egenskap av ombud,
— Europeiska unionens råd, genom I. Gurov och Z. Kupčová, båda i egenskap av ombud,
— Europeiska kommissionen, genom B. Martenczuk och G. Wils, båda i egenskap av ombud,
och efter att den 13 juni 2013 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser giltigheten av artikel 1.2 i rådets förordning (EG) nr 2252/2004 av den 13 december 2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (EUT L 385, s. 1), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 444/2009 av den 6 maj 2009 (EUT L 142, s. 1, och rättelse i EUT L 188, s. 127) (nedan kallad förordning nr 2252/2004).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Michael Schwarz och Stadt Bochum (staden Bochum) i vilket Stadt Bochum har vägrat att utfärda ett pass till Michael Schwartz, om inte denne går med på att lämna sina fingeravtryck för lagring i passet.

Tillämpliga bestämmelser

- 3 Artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, s. 31) har följande lydelse:

”I detta direktiv avses med

- a) *personuppgifter*: varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (den registrerade). En identifierbar person är en person som kan identifieras, direkt eller indirekt, framför allt genom hänvisning till ett identifikationsnummer eller till en eller flera faktorer som är specifika för hans fysiska, fysiologiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet,
- b) *behandling av personuppgifter (behandling)*: varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas beträffande personuppgifter, vare sig det sker på automatisk väg eller inte, till exempel insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, återvinning, inhämtande, användning, utlämnande genom översändande, spridning eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning, blockering, utplåning eller förstöring,

...”

- 4 Artikel 7 e i direktiv 95/46 har följande lydelse:

”Medlemsstaterna skall föreskriva att personuppgifter får behandlas endast om

...

- e) behandlingen är nödvändig för att utföra en arbetsuppgift av allmänt intresse eller som är ett led i myndighetsutövning som utförs av den registeransvarige eller tredje man till vilken uppgifterna har lämnats ut, eller

...”

5 I skälen 2, 3 och 8 i förordning nr 2252/2004 anges följande:

”(2) Minimisäkerhetsstandarder för pass infördes genom en resolution antagen av företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet den 17 oktober 2000 [som antogs som tillägg till resolutionerna av den 23 juni 1981, den 30 juni 1982, den 14 juli 1986 och den 10 juli 1995 vad gäller skydd av pass och andra resehandlingar mot förfalskning (EGT C 310, s. 1)]. Denna resolution bör nu förstärkas genom en gemenskapsåtgärd i syfte att skapa mer harmoniserade säkerhetsstandarder för pass och resehandlingar som skydd mot förfalskning. Samtidigt bör biometriska kännetecken integreras i passet eller resehandlingen, så att det skapas en tillförlitlig koppling mellan den rättmätige innehavaren och handlingen.

(3) Harmoniseringen av säkerhetsdetaljer och införandet av biometriska kännetecken är ett viktigt steg på vägen mot användandet av nya element, med tanke på framtida utveckling på europeisk nivå, för att göra resehandlingar säkrare och skapa en mer tillförlitlig koppling mellan innehavaren och passet eller resehandlingen och därigenom bidra till att förhindra att de används i bedrägligt syfte. Internationella civila luftfartsorganisationens (ICAO) specifikationer, i synnerhet de som anges i dokument 9303 om maskinläsbara resehandlingar, bör beaktas.

...

(8) Beträffande vilka personuppgifter som skall behandlas i samband med pass och resehandlingar gäller [direktiv 95/46]. Det bör säkerställas att inga andra uppgifter lagras i passet, om det inte föreskrivs i förordningen eller dess bilagor eller anges i den aktuella resehandlingen.”

6 Skäl 5 i förordning 444/2009 har följande lydelse:

”[Förordning nr 2252/2004] föreskriver att biometriska uppgifter ska samlas in och lagras i lagringsmediet för pass och resehandlingar med syftet att utfärda sådana handlingar. Detta påverkar inte någon annan användning eller lagring av dessa uppgifter i enlighet med medlemsstaternas nationella lagstiftning. [Förordning nr 2252/2004] utgör inte en rättslig grund för att skapa eller upprätthålla databaser för lagring av dessa uppgifter i medlemsstaterna; denna fråga omfattas nämligen helt och hållet av den nationella lagstiftningen.”

7 I artikel 1.1-1.2a i förordning nr 2252/2004 föreskrivs följande:

”1. Pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna ska överensstämma med minimisäkerhetsstandarderna i bilagan.

...

2. Passen och resehandlingarna ska innefatta ett mycket säkert lagringsmedium, som ska innehålla en ansiktsbild. Medlemsstaterna ska också låta två platta fingeravtryck i interoperabla format ingå. Uppgifterna ska säkras, och lagringsmediet ska ha tillräcklig kapacitet och möjlighet att garantera uppgifternas integritet, autenticitet och sekretess.

2a. Följande personer ska undantas från kravet på att lämna fingeravtryck:

a) Barn under 12 år.

...

b) Personer på vilka det är fysiskt omöjligt att ta fingeravtryck.”

8 Artikel 2 a i samma förordning har följande lydelse:

”Ytterligare tekniska specifikationer ... för pass och resehandlingar angående nedanstående ska fastställas i enlighet med förfarandet i artikel 5.2:

a) Ytterligare säkerhetsdetaljer och säkerhetskrav, inklusive strängare standarder för att förebygga risken för hel- och delförfalskningar.”

9 I artikel 3.1 i förordningen föreskrivs följande:

”I enlighet med förfarandet i artikel 5.2 får det beslutas att de specifikationer som avses i artikel 2 skall vara sekretessbelagda och inte får offentliggöras. I sådana fall skall de vara tillgängliga endast för de organ som medlemsstaterna har utsett att ansvara för tryckning och för personer som vederbörligen har bemyndigats av en medlemsstat eller av [Europeiska] kommissionen.”

10 I artikel 4.3 i förordningen föreskrivs följande:

”Biometriska uppgifter ska samlas in och lagras i lagringsmediet för pass och resehandlingar i syfte att utfärda sådana handlingar. Vid tillämpningen av denna förordning får de biometriska kännetecknen i pass och resehandlingar endast användas för att kontrollera

a) passets eller resehandlingens autenticitet,

b) innehavarens identitet genom direkt tillgängliga jämförbara kännetecknen, när uppvisande av pass eller resehandling krävs enligt lag.

Kontroller av ytterligare säkerhetsdetaljer ska genomföras utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) [(EUT L 105, s. 1)]. Bristfälliga jämförelser ska inte i sig själva påverka passets eller resehandlingens giltighet för passage av de yttre gränserna.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

11 Michael Schwarz ansökte om pass hos Stadt Bochum, varvid han samtidigt förklarade att han vägrade lämna sina fingeravtryck i detta sammanhang. Stadt Bochum avlog hans ansökan. Michael Schwarz överklagade beslutet till Verwaltungsgericht Gelsenkirchen och yrkade att Stadt Bochum skulle föreläggas att utfärda passet till honom utan att registrera hans fingeravtryck.

12 Michael Schwarz har vid Verwaltungsgericht Gelsenkirchen gjort gällande att förordning nr 2252/2004 är ogiltig. Genom denna förordning infördes en skyldighet för de personer som ansöker om pass att lämna fingeravtryck. Michael Schwarz har hävdad att denna förordning har antagits utan stöd av någon lämplig rättslig grund och i strid med de bestämmelser som reglerar lagstiftningsförfarandet. Artikel 1.2 i förordningen innebär dessutom ett intrång i rätten till skydd av personuppgifter. Denna rätt ges dels ett allmänt formulerat skydd i artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), som en del av skyddet för privatlivet, dels ett uttryckligt skydd i artikel 8 i samma stadga.

13 Mot denna bakgrund beslutade Verwaltungsgericht Gelsenkirchen att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

”Är artikel 1.2 i [förordning nr 2252/2004] giltig?”

Prövning av giltighetsfrågan

- 14 Med hänsyn till vad som framgår av beslutet om hänskjutande ska den nationella domstolens fråga förstås enligt följande: Är artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004 ogiltig, eftersom en felaktig rättslig grund har anförts för förordningen, fel har förekommit under antagningsförfarandet av förordningen, och artikel 1.2 i samma förordning innebär ett intrång i vissa grundläggande rättigheter för de passinnehavare som har fått ett pass utfärdat i enlighet med denna förordning?

Den rättsliga grunden för förordning (EG) nr 2252/2004

- 15 Den hänskjutande domstolen önskar få klarhet i huruvida förordning nr 2252/2004 verkligen kunde antas med stöd av artikel 62 led 2 a EG, eftersom denna bestämmelse inte uttryckligen nämner någon befogenhet att reglera frågor som rör pass och resehandlingar som utfärdas till unionsmedborgare (nedan kallade pass).
- 16 Det ska härvid anmärkas att artikel 62 led 2 a EG, i den lydelse som var tillämplig från och med den 1 maj 1999 till och med den 30 november 2009, som angetts som rättslig grund för förordning nr 2252/2004, ingick i avdelning IV i EG-fördraget, med rubriken ”Visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer”. I denna bestämmelse föreskrevs att Europeiska unionens råd i enlighet med det förfarande som avses i artikel 67 EG senast fem år efter det att Amsterdamfördraget trätt i kraft ska besluta om ”[å]tgärder som avser passage av medlemsstaternas yttre gränser och med vilkas hjälp det skall fastställas ... normer och förfaranden som medlemsstaterna skall följa när de utför personkontroller vid sådana gränser”.
- 17 Det framgår både av ordalydelsen i artikel 62 led 2 a EG och av bestämmelsens syfte att Europeiska unionens råd i enlighet med bestämmelsen har befogenhet att utfärda föreskrifter om kontroller som utförs vid unionens yttre gränser med syfte att kontrollera identiteten på personer som passerar dessa gränser. En sådan kontroll innebär med nödvändighet att den berörde måste uppvisa handlingar som styrker vederbörandes identitet. Detta innebär att rådet i enlighet med artikel 62 led 2 a EG hade rätt att anta normativa bestämmelser rörande sådana handlingar, särskilt pass.
- 18 Vad rör frågan huruvida rådet i enlighet med denna artikel hade befogenhet att vidta åtgärder som innebär att det fastställs normer och förfaranden som rör utfärdande av pass till unionsmedborgare, konstaterar domstolen att det i denna artikel opreciserat talas om kontroll av ”personer”. Bestämmelsen ska således förstås som att den inte endast rör tredjelandsmedborgare utan även unionsmedborgare, och således även de senares pass.
- 19 Såsom framgår av redogörelsen av skälen till kommissionens förslag till rådets förordning om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i EU-medborgarnas pass (KOM(2004) 116 slutlig) kan en harmonisering av sådana standarder vara nödvändig för att undvika att dessa pass uppvisar lägre standard än den som föreskrivs för enhetligt utformade viseringar och uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare. Unionslagstiftaren måste därför anses ha befogenhet att föreskriva motsvarande standarder för säkerhetsdetaljer för unionsmedborgarnas pass, i syfte att förhindra att pass förfalskas och används i bedrägligt syfte.
- 20 Artikel 62 led 2 a EG utgjorde därför en lämplig rättslig grund för att anta förordning nr 2252/2004 och särskilt artikel 1.2 i samma förordning.

Förfarandet för att anta förordning (EG) nr 2252/2004

- 21 Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004 är giltig med hänsyn till de formföreskrifter som framgår av artikel 67.1 EG. Den hänskjutande domstolen har härvid hänfört sig till Michael Schwarz argument att Europaparlamentet, i strid med vad som

föreskrivs i denna bestämmelse, inte har hörts under lagstiftningsförfarandet. Enligt Michael Schwarz innehöll kommissionens förslag till parlamentet, som detta skulle yttra sig över, föreskrifter som innebar en möjlighet för medlemsstaterna att lagra en fingeravtryckavbildning i passen. Efter det att parlamentet hade hörts omvandlades denna möjlighet till en skyldighet. Det är fråga om en väsentlig ändring, varför parlamentet i enlighet med artikel 67 EG borde ha hörts på nytt.

- 22 Det är emellertid utrett att det textavsnitt i artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004, beträffande vilket parlamentet inte hade hörts, har ersatts genom förordning nr 444/2009. I det nya textavsnittet föreskrivs på nytt en skyldighet att lagra avbildningar av fingeravtryck i passen. Eftersom förordning nr 444/2009 är tillämplig på omständigheterna i det nationella målet och denna förordning har antagits med tillämpning av medbeslutandeförfarandet, vilket innebär att parlamentet har deltagit fullt ut som medlagstiftare, är denna invändning om ogiltighet verkningslös.

De grundläggande rättigheterna om respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter

- 23 Domstolen kommer först att pröva huruvida det innebär ett intrång i rätten till respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter att ta fingeravtryck och lagra dem i pass, såsom föreskrivs i artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004. Om svaret blir jakande, återstår frågan huruvida ett sådant intrång kan motiveras.

Frågan huruvida ett intrång föreligger

- 24 I artikel 7 i stadgan föreskrivs bland annat att var och en har rätt till respekt för sitt privatliv. Enligt artikel 8.1 har var och en rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.
- 25 Dessa bestämmelser ger tillsammans vid handen att varje åtgärd som innebär att tredje man hanterar någons personuppgifter i princip kan anses utgöra ett intrång i dessa rättigheter.
- 26 Domstolen vill inledningsvis erinra om att respekten för privatlivet vad avser behandling av personuppgifter omfattar varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (dom av den 9 november 2010 i de förenade målen C-92/09 och C-93/09, Volker und Markus Schecke och Eifert, REU 2010, s. I-11063, punkt 52, och av den 24 november 2011 i de förenade målen C-468/10 och C-469/10, ASNEF och FECEMD, REU 2011, s. I-12181, punkt 42).
- 27 Fingeravtryck måste anses omfattas av detta begrepp, eftersom de objektivt sett innehåller unika uppgifter om fysiska personer och gör det möjligt att exakt identifiera dem (se, för ett liknande resonemang, Europadomstolens dom av den 4 december 2008 i målet S. och Marper mot Förenade kungariket, *Recueil des arrêts et décisions* 2008-V, s. 213, punkterna 68 och 84).
- 28 Såsom framgår av artikel 2 b i direktiv 95/46 omfattar begreppet behandling av personuppgifter varje åtgärd som vidtas av tredje man beträffande personuppgifter, såsom insamling, registrering, lagring, inhämtande eller användning.
- 29 När artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004 tillämpas innebär detta således att de nationella myndigheterna tar de berörda personernas fingeravtryck och lagrar dem på ett lagringsmedium som är integrerat i passet. Sådana åtgärder ska därför anses utgöra behandling av personuppgifter.
- 30 Domstolen konstaterar därför att nationella myndigheters åtgärder att ta och lagra fingeravtryck, i enlighet med artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004, innebär ett intrång i respekten för privatlivet och skyddet för personuppgifter. Domstolen måste därför pröva huruvida detta intrång kan anses vara motiverat.

Frågan huruvida intrånget kan anses vara motiverat

- 31 Enligt artikel 8.2 i stadgan får personuppgifter endast behandlas på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund.
- 32 Vad rör frågan om passökandes samtycke till att myndigheterna tar deras fingeravtryck ska det anmärkas att unionsmedborgarna i regel inte kan klara sig utan att ha ett pass, bland annat för att kunna resa till tredjeland, och att denna handling måste innehålla fingeravtryck enligt artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004. Unionsmedborgare som vill företa sådana resor kan således inte fritt välja att motsätta sig att deras fingeravtryck behandlas. Passökande kan således inte anses ha lämnat sitt samtycke till sådan behandling.
- 33 Vad vidare rör frågan huruvida det kan anses motiverat att behandla fingeravtryck med stöd av någon annan legitim och lagenlig grund erinrar domstolen om att de rättigheter som följer av artiklarna 7 och 8 i stadgan inte är några absoluta rättigheter, utan måste bedömas utifrån deras funktion i samhället (se, för ett liknande resonemang, domen i de ovannämnda målen Volker und Markus Schecke och Eifert, punkt 48, och dom av den 5 maj 2011 i mål C-543/09, Deutsche Telekom, REU 2011, s. I-3441, punkt 51).
- 34 I artikel 52.1 i stadgan tillåts nämligen att utövandet av sådana rättigheter begränsas, under förutsättning att begränsningarna föreskrivs i lag, att de är förenliga med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast görs om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller mot behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.
- 35 I förevarande fall får det, för det första, anses ostridigt att den begränsning som följer av att fingeravtryck tas och lagras i samband med att pass utfärdas är föreskriven i lag, i den mening som avses i artikel 52.1 i stadgan, eftersom dessa åtgärder föreskrivs i artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004.
- 36 Vad, för det andra, rör det mål av allmänt samhällsintresse som denna begränsning stöder sig på framgår det av artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004, jämförd med skälen 2 och 3 i samma förordning, att denna bestämmelse har två tydliga syften, nämligen dels att förebygga att pass förfalskas, dels förhindra att de används i bedrägligt syfte, det vill säga att de används av andra personer än den rättmätige innehavaren.
- 37 Bestämmelsens två syften gör att den också bör förstås som att den syftar till att bland annat hindra att personer inreser olagligen till unionen.
- 38 Artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004 eftersträvar alltså ett mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen.
- 39 För det tredje framgår det inte av de upplysningar som har kommit domstolen till del - och det har inte heller påståtts - att de här aktuella begränsningarna i utövandet av rättigheter som erkänns i artiklarna 7 och 8 i stadgan inte är förenliga med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter.
- 40 För det fjärde måste domstolen kontrollera huruvida de begränsningar som har gjorts av dessa rättigheter är proportionerliga med hänsyn till de syften som eftersträvas i förordning nr 2252/2004 och således syftet att hindra att personer inreser olagligen till unionen. Det måste således prövas huruvida de medel som föreskrivs i förordningen är ägnade att säkerställa att de syften som eftersträvas uppnås och att de inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa syften (se domen i de ovannämnda målen Volker und Markus Schecke och Eifert, punkt 74).

- 41 Vad rör frågan huruvida artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004 är ägnad att säkerställa att syftet att förebygga att pass förfalskas uppnås, får det anses utrett att åtgärden att lagra fingeravtryck på ett mycket säkert lagringsmedel, såsom föreskrivs i denna bestämmelse, är en tekniskt sofistikerad lösning som gör att risken att pass förfalskas minskas och gör det lättare för gränskontrollmyndigheterna att avgöra om ett pass är autentiskt.
- 42 Vad rör syftet att förhindra att pass används i bedrägligt syfte, har Michael Schwarz hävdad att metoden att kontrollera identiteten med hjälp av fingeravtryck inte är ägnad att säkerställa att detta syfte uppnås, eftersom den vid praktisk tillämpning ofta ger felaktiga resultat. Eftersom två digitaliserade fingeravtryck aldrig är identiska, är denna metod inte tillräckligt träffsäker, och den medför en inte försumbar felprocent, där obehöriga personer inte upptäcks och behöriga personer stoppas.
- 43 Det är emellertid inte avgörande huruvida metoden är helt tillförlitlig eller inte. Metoden leder visserligen inte till att obehöriga personer aldrig slipper igenom, men det är tillräckligt att den betydligt minskar risken att så sker, såsom vore fallet om denna metod inte hade tillämpats.
- 44 Det stämmer att det finns en risk att metoden att kontrollera personers identitet med hjälp av fingeravtryck leder till att behöriga personer felaktigt stoppas, men den omständigheten att passinnehavarens fingeravtryck inte stämmer med den bild som har lagrats i det uppvisade passet medför inte, såsom framgår av artikel 4.3 andra stycket i förordning nr 2252/2004, att den berörda personen automatiskt vägras inresa till unionen. Den bristande samstämmigheten leder endast till att de behöriga myndigheterna uppmärksammar den berörda personen och till att de utför en mer grundlig kontroll för att slutgiltigt fastställa dennes identitet.
- 45 Åtgärderna att ta fingeravtryck och lagra dem, som avses i artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004, är således ägnade att säkerställa att de mål som eftersträvas i förordningen uppnås och således även målet att förhindra att obehöriga personer olagligen inreser till unionen.
- 46 Vad vidare rör prövningen huruvida en sådan behandling av personuppgifter är nödvändig är lagstiftaren skyldig att bland annat försöka tänka sig åtgärder som medför mindre långtgående intrång i rättigheter som erkänns i artiklarna 7 och 8 i stadgan, men vilka ändå på ett effektivt sätt bidrar till att målen med unionslagstiftningen i fråga uppnås (se, för ett liknande resonemang, domen i de ovannämnda målen Volker und Markus Schecke och Eifert, punkt 86).
- 47 Vad rör syftet att säkerställa att pass inte används i bedrägligt syfte, ska det först prövas huruvida det intrång som det innebär att fingeravtryck tas går utöver vad som krävs för att uppnå detta mål.
- 48 Det ska härvid erinras om att åtgärden endast består i att fingeravtryck tas från två fingrar. Fingrarna hålls normalt synliga för andra, så åtgärden innebär inte något ingrepp i intimsfären. Åtgärden medför inte heller något större fysiskt eller psykiskt obehag, vilket också gäller för åtgärden att ta ett ansiktsfoto av passökanden.
- 49 Åtgärden med fingeravtrycken innebär förvisso ett tillägg till ansiktsfotot. Att två åtgärder med syfte att identifiera personer kombineras kan dock inte i sig anses medföra ett mer betydande intrång i de rättigheter som erkänns i artiklarna 7 och 8 i stadgan än om varje åtgärd ses separat.
- 50 Det finns således inte något bland upplysningarna från den hänskjutande domstolen som gör det möjligt för EU-domstolen att konstatera att redan den omständigheten att passökanden blir föremål för två olika åtgärder, nämligen att både fingeravtryck och ett ansiktsfoto tas, innebär att dennes rättigheter utsätts för ett mer betydande intrång.

- 51 Det enda verkliga alternativet till lämnande av fingeravtryck som det hänvisats till under förfarandet vid EU-domstolen är fotografering av ögats iris. Inget i handlingarna i målet tyder dock på att denna åtgärd skulle kunna anses utgöra ett mindre omfattande intrång i de rättigheter som erkänns i artiklarna 7 och 8 i stadgan än att fingeravtryck tas.
- 52 Vad rör frågan vilken av de två ovan angivna metoderna som är mest effektiv är det utrett att tekniken för irisigenkänning inte är lika utvecklad som den teknik som används för fingeravtrycksigenkänning. Irisigenkänning är dessutom för närvarande en betydligt mer kostsam metod än jämförelse av fingeravtryck, och således mindre lämpad för användning i större skala.
- 53 Domstolen konstaterar därför att den inte har uppmärksammats på några åtgärder som på ett tillräckligt effektivt sätt bidrar till att uppnå syftet att förhindra att pass används i bedrägligt syfte, och som samtidigt skulle innebära ett mindre omfattande intrång i de rättigheter som erkänns i artiklarna 7 och 8 i stadgan än vad som följer av en metod som bygger på att fingeravtryck tas.
- 54 För att artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004 ska anses vara motiverad av ett sådant syfte krävs det dessutom att behandlingen av lagrade fingeravtryck inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå nämnda syfte.
- 55 Det ska härvid anmärkas att lagstiftaren är skyldig att försäkra sig om att det föreligger specifika och effektiva garantier mot att dessa personuppgifter används på ett olämpligt sätt eller att de missbrukas (se, för ett liknande resonemang, Europadomstolens dom i det ovannämnda målet S. och Marper mot Förenade kungariket, punkt 103).
- 56 Domstolen konstaterar avseende denna fråga att det i artikel 4.3 i förordning nr 2252/2004 uttryckligen föreskrivs att fingeravtrycken endast får användas för att kontrollera passets autenticitet och innehavarens identitet.
- 57 Förordningen ger också ett skydd mot risken att obehöriga personer läser av de avbildade fingeravtrycken. Det framgår nämligen av artikel 1.2 i förordningen att de berörda uppgifterna ska lagras på ett lagringsmedium i passet med hög säkerhet.
- 58 Den hänskjutande domstolen är dock, utifrån denna synvinkel, tveksam till huruvida artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004 är proportionerlig, eftersom det finns en risk att dessa högkvalitativa digitala uppgifter, som erhållits genom att fingeravtryck tas med tillämpning av nämnda bestämmelse, kan komma att lagras – i vissa fall centralt – och användas för andra syften än dem som anges i förordningen.
- 59 Domstolen vill härvid påpeka att fingeravtryck förvisso spelar en särskild roll för personidentifiering i allmänhet. Tekniker för att identifiera en person genom att jämföra fingeravtryck som hämtats från en viss plats med fingeravtryck som lagrats i en databas gör det således möjligt att fastställa att en viss person befunnit sig på denna plats, som ett led i en brottsutredning eller en indirekt övervakning av en person.
- 60 Det ska dock erinras om att det i artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004 endast föreskrivs att fingeravtryck ska lagras på ett lagringsmedium i passet, som är innehavarens exklusiva egendom.
- 61 Förordningen innehåller inget som talar för att dessa fingeravtryck ska lagras i annan form eller på annat sätt. Förordning nr 444/2009 kan således, såsom framgår av skäl 5 i densamma, inte tolkas så, att den utgör rättslig grund för en eventuell centralisering av insamlade uppgifter eller för att dessa uppgifter används i andra syften än att förhindra att personer olagligen inreser till unionen.

- 62 De argument som den hänskjutande domstolen har tagit upp vad rör riskerna med en sådan eventuell centralisering kan i vart fall inte påverka giltigheten av nämnda förordning och bör i förekommande fall prövas om någon vid behörig domstol invänder mot lagstiftning som föreskriver centraliserad lagring av fingeravtryck.
- 63 Av samtliga ovan redovisade överväganden följer att artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004 inte innebär att fingeravtryck behandlas på ett sätt som går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå syftet att förhindra att pass används i bedrägligt syfte.
- 64 Av detta följer att det intrång som artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004 innebär är motiverat av syftet att förhindra att pass används i bedrägligt syfte.
- 65 Domstolen behöver därför inte pröva huruvida de medel som föreskrivs i förordningen är nödvändiga med avseende på dess andra syfte, nämligen att förebygga att pass förfalskas.
- 66 Vid prövningen av den fråga som ställts har det inte framkommit någon omständighet som kan påverka giltigheten av artikel 1.2 i förordning nr 2252/2004.

Rättegångskostnader

- 67 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Vid prövningen av den fråga som ställts har det inte framkommit någon omständighet som kan påverka giltigheten av artikel 1.2 i rådets förordning (EG) nr 2252/2004 av den 13 december 2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 444/2009 av den 6 maj 2009.

Underskrifter